

Aan de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en
Koninkrijksrelaties

Onderwerp
uw brief van 30 oktober jl. inzake stemmachines

Datum
13 november 2006

Ons kenmerk

Onderdeel
secretariaat Kiesraad

Inlichtingen
mr J. Schipper-Spanninga
T (070) 426 6844
F (070) 426 6089

Uw kenmerk
2006-0000351663

Blad
1 van 3

Aantal bijlagen
0

Bezoekadres
Herengracht 21
2511 EG Den Haag

In reactie op uw brief van 30 oktober jl. inzake stemmachines, waarbij u mij tevens een afschrift zond van uw brief aan de Tweede Kamer over hetzelfde onderwerp, berichten wij u als volgt.

1. Getroffen maatregelen

De Kiesraad heeft kennis genomen van de maatregelen die u heeft getroffen om de stemming voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer op 22 november a.s. veilig en geheim te laten plaatsvinden. De Kiesraad meent dat er sprake is van nuttige maatregelen, maar kan in zijn algemeenheid natuurlijk op dit moment niet beoordelen of de maatregelen in alle opzichten effectief zullen zijn. Zo nodig zal de Kiesraad in het kader van de vaststelling van de uitslag hierop terugkomen. Ten aanzien van de SDU-machines heeft u geconcludeerd dat het stemgeheim niet voldoende kan worden gewaarborgd. Uitgaande van die constatering is de Kiesraad van oordeel dat de schorsing c.q. intrekking van de goedkeuring van de SDU-machines een verstandig besluit is geweest.

2. Positie Kiesraad

De Kiesraad heeft zich in het debat over de stemmachines tot nu toe op de achtergrond gehouden. Reden hiervoor is dat de goedkeuring van stemmachines en de verantwoordelijkheid die daaruit voortvloeit op basis van de Kieswet bij de minister van Binnenlandse Zaken, i.c. de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties, is belegd. De Kiesraad heeft hier geen directe rol, anders dan een rol in zijn hoedanigheid als adviesorgaan en als instantie die gemeenten en andere betrokkenen bij het verkiezingsproces van informatie voorziet over de feitelijke werking van dat proces. De Kiesraad is wel verantwoordelijk voor de vaststelling van de uitslag.

Datum
13 november 2006

Ons kenmerk

Onderdeel
secretariaat Kiesraad

Blad
2 van 3

In dat kader kan de Kiesraad in de positie komen te verkeren dat hij zich een oordeel dient te vormen over de betrouwbaarheid van de in het verkiezingsproces gebruikte stemmachines en de verrichte controles. Hij zal dat doen vanuit zijn positie als onafhankelijk centraal stembureau, waarbij overigens de kanttekening past dat de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ligt.

Vanwege de mogelijkheid dat de Kiesraad zich zal moeten buigen over de betrouwbaarheid van stemmachines is het naar het oordeel van de Kiesraad belangrijk dat Kiesraad en ministerie van elkaars maatregelen op de hoogte blijven. Ook zal het informatiepunt verkiezingen, een gezamenlijk initiatief van Kiesraad en ministerie, natuurlijk volledig geïnformeerd moeten zijn over de getroffen maatregelen om gemeenten en anderen daarover correct te kunnen informeren.

De laatste weken is er verschillende malen overleg gevoerd tussen de voorzitter van de Kiesraad en ambtenaren van uw ministerie, waaronder de secretaris-generaal en de directeur-generaal die belast is met het project stemmachines, waarin het bovenstaande is besproken. De Kiesraad zet dit overleg de komende weken graag op regelmatige basis voort.

3. Bewaring van de broncodes van stemmachines

In uw brief verzoekt u de Kiesraad, onder de aldaar gegeven condities, de broncodes van de stemmachines in bewaring te nemen.

De Kiesraad is bereid de broncodes van de Nedap-stemmachines in bewaring te nemen, zoals hij bij monde van zijn voorzitter ook al heeft aangegeven in het overleg op 7 november jl. met uw secretaris-generaal. Wel zal de Kiesraad de broncode onder zijn verantwoordelijkheid bij een notaris of vergelijkbare externe instantie feitelijk doen bewaren, omdat de Kiesraad in zijn eigen pand op dit moment niet voor het vereiste beveiligingsniveau kan zorgdragen.

Uw secretaris-generaal heeft aangegeven hiertegen geen bezwaren te hebben. De Kiesraad ziet deze maatregel als een tijdelijke maatregel ten behoeve van het juiste verloop van de verkiezingen op 22 november 2006. Na afloop van de verkiezingen treedt de Kiesraad graag in overleg over de voorziening voor de langere termijn.

De Kiesraad is getet op de korte tijdspanne die nog rest tot de verkiezingen al in overleg getreden met Nedap over de daadwerkelijke uitvoering van de maatregel.

Datum
13 november 2006

Ons kenmerk

Onderdeel
secretariaat Kiesraad

Blad
3 van 3

4. Opzet controle stemmachines na de stemming

De Kiesraad heeft kennis genomen van de voorgenomen opzet van de steekproef waarin van stemmachines die bij de verkiezingen zijn gebruikt, wordt gecontroleerd of deze nog de originele firmware bevatten. Graag wordt de Kiesraad betrokken bij de manier waarop de resultaten van deze steekproef en de resultaten van onderzoek aan machines die op de dag van de stemming in beslag zijn genomen, aan de Kiesraad worden aangeleverd. De Kiesraad zou de resultaten graag zaterdag 25 november om 16.00u ontvangen, doch uiterlijk zondag 26 november om 13.00u. Na ontvangst van de resultaten zullen deze immers zo nodig nog door de Kiesraad beoordeeld moeten worden.

DE KIESRAAD,
voor deze,

H.R.B.M. Kummeling,
voorzitter

J. Schipper-Spanninga,
secretaris-directeur